

Mercat de treball en informació i documentació i crisi econòmica a Espanya: una aproximació a partir de les ofertes publicades a la IweTel entre 2008 i 2013

[Versión castellana]

- ① CARLOS TEJADA-ARTIGAS
Professor titular de la Facultad de Ciencias de la Documentación
Universidad Complutense de Madrid
cmtejada@ucm.es
- SANDRA CHACÓN JARÉN
Doctoranda del Departamento de Biblioteconomía y Documentación
Universidad Carlos III de Madrid
jarensan@gmail.com
- ① JOSÉ-ANTONIO MOREIRO-GONZÁLEZ
Catedrático d'universitat del Departamento de Biblioteconomía y Documentación
Universidad Carlos III de Madrid
jamore@uc3m.es

Resum

Objectiu: analitzar les ofertes d'ocupació publicades a la llista de correu *IweTel* des de l'inici de la crisi el 2008 fins a desembre de 2013, per veure les característiques d'aquestes convocatòries, quant al nombre, els llocs que demanen i els requisits per als candidats.

Metodologia: anàlisi estadística de diferents aspectes de les ofertes d'ocupació que, en moltes ocasions, s'han hagut de normalitzar i sistematitzar perquè es puguin tractar.

Resultats: la caiguda de l'ocupació en aquests sis anys estudiats (2008–2013) es fa evident, ja que passa de 190 ofertes publicades en el primer any a 35 de l'últim. Una altra característica que s'ha detectat és la precarietat d'aquestes convocatòries, sobretot pel que fa a la durada de les feines ofertes. L'organisme tipus convocant és una empresa de serveis documentals amb seu a Madrid que demana catalogadors. L'estudi té la fortalesa que la *IweTel* és la llista de distribució més important en informació i documentació a Espanya, però també té la debilitat que els organismes convocants, que generalment utilitzen aquest mitjà de difusió, són generalment privats i coneixen el sector, motiu pel qual no apareixen, o si ho fan és en menor mesura, ofertes d'altres tipus d'empreses.

Abstract

Objective: This paper analyses the number, nature and conditions of job offers in the job listings published by the internet forum *IweTel* during the period January 2008–December 2013.

Methodology: The characteristics of job offers were analysed using statistical analysis. In many cases, the data had to be normalized before it could be used.

Results: Employment in information and documentation clearly fell during the six-year period studied, from 2008 when a total of 190 job offers were listed, to 2013 when that figure had dropped to 35. The precarity of the labour market was also noted, especially in the length of employment time offered. The organization that most frequently used the forum was typically a document service company with headquarters in Madrid, and the jobs most frequently advertised were for professionals in cataloguing. The *IweTel* forum was considered a valuable source of data because it has the largest mailing list for information professionals in Spain; its disadvantage was that *IweTel* is most frequently used by private ventures who are familiar with the sector, while other types of company advertise there less frequently.

or not at all.

Recepció: 21/01/2014. Aceptació: 17/02/2014.

1 Introducció

Si alguna cosa caracteritza el mercat de treball en informació i documentació és el comportament dinàmic. Així, abans només es podia parlar d'un mercat laboral en l'Administració pública, però des dels anys noranta del segle xx, a partir del desenvolupament de l'anomenada *societat de la informació*, el creixement va ser notable i es va ampliar de forma clara al sector privat. La proliferació i la consolidació de les titulacions universitàries en aquesta disciplina van contribuir en gran manera al fet que les empreses identifiquessin noves necessitats de professionals al voltant de la gestió de la informació. Però aquest mercat expansiu s'ha vist fortament frenat per la crisi econòmica que colpeja durament Espanya des de l'any 2008. Tot i que la professió és conscient d'aquesta aturada en l'ocupació, són escasses les dades contrastades que es tenen (Abadal; Borrego; Serra, 2012; Tejada-Artigas, 2013; García-Marco, 2013; Moreiro-González, 2014). Així es fa palesa la necessitat d'estudiar com la recessió afecta el nostre sector per, d'alguna manera, poder establir estratègies des de les facultats universitàries, les associacions professionals o els poders públics per mitigar la dura realitat en la qual ens trobem.

2 Antecedents

Els més de cinquanta articles comptabilitzats sobre el mercat de treball espanyol en informació i documentació van aparèixer, la gran majoria, a partir de 1995. Era el moment en què s'anaven consolidant els estudis universitaris en aquestes disciplines i es desenvolupava un mercat de treball emergent a partir del creixement del nombre de biblioteques i d'arxius i de la importància social a què anava arribant la informació. Però, com hem assenyalat abans, des de l'inici de la crisi econòmicofinancera que encara travessem són escassos els treballs acadèmics que s'han publicat.

Aquest sector del mercat laboral s'ha analitzat des de tres perspectives: la situació laboral dels integrants de les associacions i els col·legis professionals, les ofertes d'ocupació i la inserció laboral dels titulats. Així aquestes tres tendències s'han posat de manifest en els diferents estudis tipus *review* (ANECA, 2005; Tejada-Artigas, Moreiro-González, 2003; Tejada-Artigas, 2004).

En ser tan abundant la bibliografia publicada, simplement es relaciona la que coincideix amb el mètode d'anàlisi de les ofertes d'ocupació. Aquests treballs es poden agrupar segons el mitjà en què s'han publicat: premsa, butlletins oficials, blogs o llistes de distribució. Per a les ofertes publicades en premsa escrita a Espanya, tan sols hem localitzat el treball de Montes (1995), que va analitzar les aparegudes en els diaris *El país* i *ABC* entre 1984–1994. En el cas de les convocatòries d'ocupació pública dels butlletins oficials hem trobat els articles de Galán Cruzado (1999) i de Cruz Mundet i Duplá del Moral (1999). El primer recull les convocatòries publicades entre juny de 1996 i maig de 1998 al *Boletín oficial del Estado* i al *Boletín oficial de la Junta de Andalucía*, i el de Cruz Mundet i Duplá del Moral (1999) identifica les convocatòries d'ocupació per a arxivers fetes per les diferents administracions públiques entre 1990 i 1998. Pel que fa als blogs, es destaca l'informe sobre les ofertes difoses a **RecBib – Recursos Bibliotecarios** (<http://www.recbib.es/>) (Marquina-Arenas, 2009) que va presentar l'elevada xifra de 2.276, aparegudes entre l'agost de 2008 i l'abril de 2009. Finalment, com a recull i anàlisi d'ofertes difoses en llistes de distribució, sobresurten els treballs d'Alonso-Arévalo i Vázquez Vázquez (2000) i d'Artaza (2011). El primer atén les ofertes aparegudes a la *Infodoc*, llista de la Biblioteca de la Facultat de Traducció y Documentación de la Universidad de Salamanca, durant els anys 1998 i 1999. El segon, a les aparegudes a la **IweTel** (<http://www.rediris.es/list/info/iwetel.html>) , la mateixa llista per què s'interessa aquest treball, entre els anys 2000 i 2007.

Amb caràcter internacional s'han dut a terme també nombrosos estudis sobre el comportament del mercat de treball a partir de les ofertes d'ocupació. Se citen aquí els més representatius dels tres últims anys per països. Són, per a Gran Bretanya, els treballs de Cox i Corral (2013) i el de Harper (2013); per als Estats Units, els de Nielsen (2013), Detmering i Sproles (2012), Okamoto i Polger (2012) i Tzoc i Millard (2011); per al Canadà, el de Torabi (2011); per a Austràlia, el de Wise, Henninger i Kennan (2011), i, finalment, per al Brasil, el de Moreiro-González, Vergueiro i Sánchez-Cuadrado (2012). No es pot oblidar que en aquests tres últims anys també s'han atès les ofertes difoses a través de la llista de la **International Federation of Library Associations and Institutions** (<http://www.ifla.org/>) (IFLA), la **Libjobs** (<http://www.libjobs.com/>) , que provenien de diferents països (Rebmann; Molitor; Rainey, 2012).

3 Objectiu de l'estudi

A partir de l'anàlisi de les ofertes d'ocupació publicades en la **IweTel** (<http://www.rediris.es/list/info/iwetel.html>) durant els anys de la crisi econòmica actual es pretén identificar l'evolució seguida per contractar, així com determinar els perfils professionals demanats. Per assolir aquests objectius, convé analitzar diferents aspectes de les demandes laborals, tant de les administracions públiques com del sector privat, difoses per la **IweTel**: nombre de convocatòries i places, relació contractual oferta, durada de les ocupacions ofertes, salaris, sectors convocants, perfils professionals, funcions que s'han de desenvolupar en aquests llocs i requisits. Aquests últims s'han analitzat al voltant d'uns elements de gran interès des del punt de vista de la formació: titulacions acadèmiques sol·licitades; coneixements i competències demanades sobre idiomes, informàtica i normes, i aptituds.

4 Metodologia

Es va triar la *IweTel* com a font per obtenir les ofertes d'ocupació perquè és la principal llista allotjada a Espanya per als professionals de la informació i documentació. La va fundar Tomás Baiget el 1993 i el setembre de 2013 tenia 5.738 inscrits (Baiget, 2014). En el nostre sector és una excepció la notícia sobre una activitat, un curs o una oferta d'ocupació que no es difongui per aquest mitjà. Però, de la mateixa manera que se n'assenyala l'adequació per estudiar-ne l'ocupació, també ha de quedar clara la limitació principal de les ofertes que distribueix, que provenen principalment dels actors de la professió: biblioteques, centres de documentació, empreses de serveis documentals, associacions professionals, etc., i en queden fora les ofertes que procedeixen d'altres sectors que no coneixen aquesta llista. La tendència observada en els darrers anys és que les ofertes de treball ja no presenten llocs associats a una titulació, sinó que es refereixen a perfils híbrids, molt especialitzats, als quals poden acudir titulats en diferents disciplines. Aquesta idea queda molt ben definida en l'anàlisi que Abadal, Borrego i Serra Pérez (2012) van fer de les ofertes difoses per la Facultat de Biblioteconomia i Documentació de la Universitat de Barcelona durant els cursos 2009–2010 i 2011–2012. Ho confirmen en destacar que es produeix "aquesta modificació en l'origen de la contractació comporta un canvi del perfil professional sol·licitat ja que dels bibliotecaris, arxivistes i documentalistes, les ofertes que predominaven el curs 2009–2010, s'ha passat al *community manager*, especialista en màrqueting en línia, *content curator* i especialista SEO, que són els més sol·licitats dos anys després". La majoria d'aquest tipus de convocatòries les fan organismes i empreses no específiques del nostre camp, que no coneixen la *IweTel* i que, per tant, no es distribueixen en aquesta llista.

Un altre aspecte que cal tenir en compte, com després s'analitzarà, és que la majoria d'aquestes ofertes les fan empreses de serveis documentals. En moltes ocasions, les convocatòries s'efectuen perquè les empreses concorren a una licitació el plec de condicions de la qual els exigeix ??presentar els currículums dels professionals que podrien desenvolupar el treball. Aquest fet té com a conseqüència que, de vegades, una mateixa oferta la repeteixin la mateixa setmana diferents empreses de serveis. Així doncs, és difícil saber quantes ofertes de les que van aparèixer a la *IweTel* es van materialitzar en llocs de treball reals.

No obstant això, malgrat aquestes limitacions importants, l'estudi d'aquestes ofertes arriba a establir les tendències principals seguides per contractar professionals espanyols de la informació en aquest període de crisi.

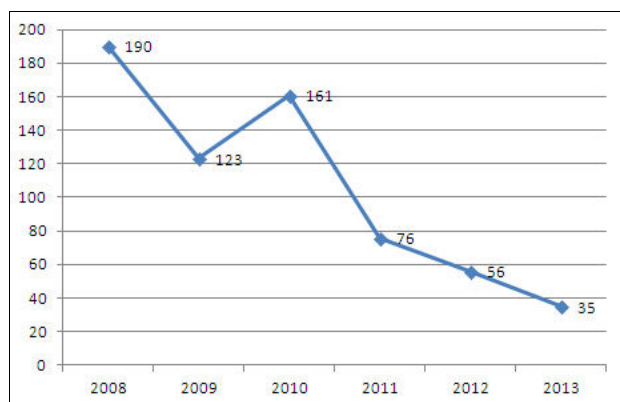
Del buidatge dels missatges mostrats per la *IweTel*, entre gener de 2008 i desembre de 2013, es van aconseguir 641 ofertes d'ocupació. No es van tenir en consideració ni els missatges que informaven d'ofertes de treball que es produïen a l'estranger ni els que es tractaven de comissions de servei a l'Administració pública. Per codificar, enregistrar, tabular i, posteriorment, descriure les dades es van utilitzar els programes Excel i SPSS. Com s'assenyalarà en exposar els resultats, molta de la informació obtinguda va necessitar una normalització posterior per poder treballar estadísticament. Finalment, cal destacar que la gran majoria de les convocatòries utilitzades eren informativament incompletes i estaven mal definides en les funcions i tasques.

5 Anàlisi dels resultats obtinguts

5.1 Nombre de convocatòries i places ofertes

Entre els anys 2008 i 2013 la llista *IweTel* va difondre 641 ofertes d'ocupació: 190 l'any 2008, 123 el 2009, 161 el 2010, 76 el 2011, 56 el 2012 i 35 el 2013. La caiguda és progressiva i dramàtica, i l'any 2013, l'últim estudiat, les vacants ofertes representaven el 18,4 % de les que es van oferir el 2008.

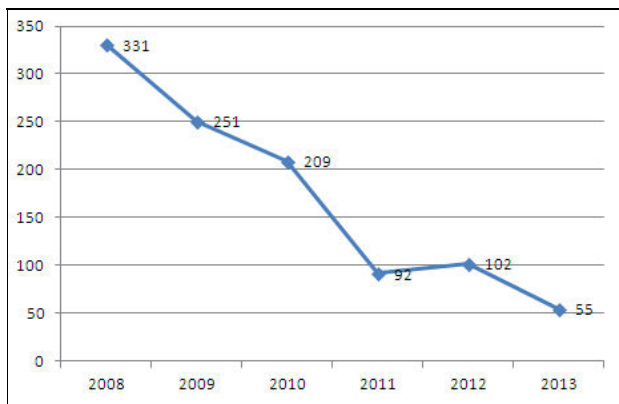
Davant d'aquestes dades, es va comprovar si durant els anys de cobertura de l'anàlisi el nombre de subscriptors o de missatges de la llista s'havia reduït, fet que explicaria el descens sofert per les ofertes. Però ho va desmentir un informe recent sobre l'activitat del fundador mateix de la llista, que va confirmar que no era la causa d'un descens tan significatiu (Baiget, 2014). Així doncs, tot sembla indicar que l'origen se situa en la recessió econòmica en què estem immersos.

Gràfic 1. Nombre d'ofertes per any

El nombre de places ofertes no s'ha pogut identificar amb exactitud ja que pocs anuncis d'ofertes l'especificaven. La majoria es limitava a dir "es necessita personal". Quan en les ofertes no es determinava, s'ha comptabilitzat tan sols com una plaça. D'aquesta forma l'any 2008 apareixen 331 places, l'any 2009, 251; el

2010, 209; l'any 2011, 92; el 2012, 102, i el 2013, 55. Així doncs, les 641 ofertes van agrupar en total 1.040 places. Com que aquest nombre de places només és aproximat —tal com hem assenyalat— no es tindrà en compte per analitzar les diferents característiques; sí, però, el nombre d'ofertes, que és la dada segura.

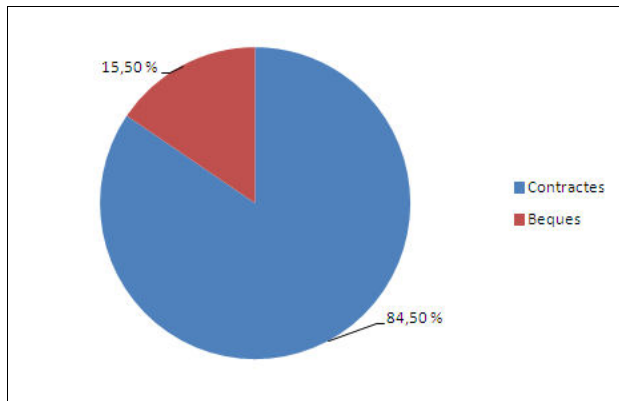

Gràfic 2. Nombre de places ofertes per any

5.2 Relació contractual

S'han pogut establir dos tipus de relació contractual en les ofertes: si es feien per a beques o per a contractes, ja que és una dada que figura en totes les ofertes. Com es pot observar en el gràfic següent, predominen els contractes (84,5 %; 542

ofertes) sobre les beques (15,5 %; 99 ofertes).

Gràfic 3. Relació contractual de les ofertes. Percentatges

Tal com s'ha destacat en abordar la metodologia, això no significa que la característica de predomini dels contractes sobre les beques es pugui extrapolar a tot el mercat de treball per a professionals de la informació. És tan sols una propietat de les ofertes que es difonen per aquest mitjà electrònic. La majoria de les

beques que es convoquen mitjançant un conveni educatiu les distribueixen i gestionen els serveis d'ocupació de les diferents universitats, tal com observava ja l'estudi d'Abadal, Borrego i Serra Pérez de 2012.

Si analitzem aquesta variable per anys, ens trobem que el nombre de beques és el que més ha anat caient en proporció al de contractes al llarg dels sis anys, tal com s'observa en la taula següent:

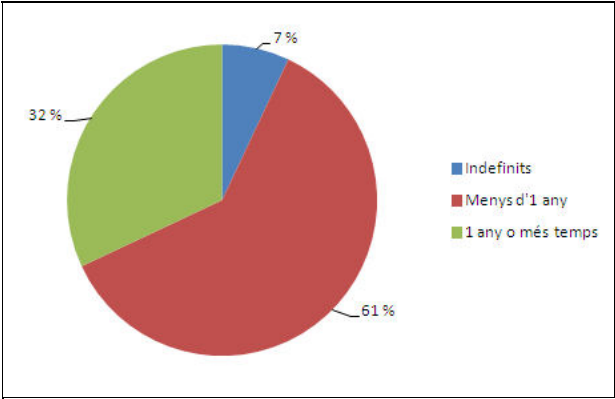
	OFERTES	CONTRACTES	Percentatge sobre les ofertes d'aquell any	BEQUES	Percentatge sobre les ofertes d'aquell any
2008	190	150	79 %	40	21 %
2009	123	98	80 %	25	20 %
2010	161	149	93 %	12	7 %
2011	76	65	86 %	11	14 %
2012	56	47	84 %	9	16 %
2013	35	33	94 %	2	6 %
TOTAL	641	542	85,5 %	99	15,5 %

Taula 1. Relació contractual per anys. Freqüències i percentatges

5.3 Durada de l'ocupació oferta

La precarietat de les ofertes distribuïdes a la *IweTel*, característica d'altra banda ja assenyalada en estudis anteriors sobre el mercat de treball en el nostre sector (Tejada-Artigas; Moreira-González, 2003; Marquina-Arenas, 2009; Artaza, 2011), es torna a comprovar en analitzar la durada de les ocupacions ofertes. De les 300 ofertes que indiquen aquesta dada, només 21 tenen una durada indefinida, que representa únicament un 7 %. En canvi, en un 61 % (184 ofertes) la durada és menor a un any, tal com es mostra a

continuació:

Gràfic 4. Durada de l'ocupació oferta. Percentatges

Si atenem específicament als contractes, ens trobem que, de les 542 ofertes que n'ofereixen, 306 no assenyalen aquesta informació (56,5 %) enfront de 236 que sí que ho fan (43,5 %). Aquestes últimes es distribueixen així: 21 són contractes indefinits (9 % de les ofertes que ho assenyalen), 141 són inferiors

a un any (60 % de les que ho assenyalen) i 74 per un any o més temps (31 % de les que ho assenyalen).

Pel que fa a les beques, 35 no indiquen la durada (35 % del total de 99 beques), mentre que sí que ho fan 64 (el 65 %). D'aquestes últimes, 43 són de menys d'un any (67 % de les ofertes que ho assenyalen) i 21 d'un any o més (33 % de les que ho assenyalen).

5.4 Salaris

Com ja s'ha indicat, crida l'atenció la informació incompleta que mostren les ofertes d'ocupació analitzades. Així, la característica del salari només es va poder extreure de 92 de les 641 ofertes tractades (el 14,3 %). A aquest fet s'hi afegeix un segon problema: quan apareix la quantitat no consta si es tracta del sou mensual net o brut.

Igual que en la variable anterior, es presenten les dades obtingudes diferenciant-les per la relació contractual, segons si es tracta de beques o de contractes. D'entrada, cal advertir que aquesta característica s'assenyala més en les convocatòries de beques que en les de contractes. Així, de les 542 ofertes de contractes, només 32 ho assenyalen (5,9 %), mentre que de les 99 beques, 60 aporten aquesta informació (60 %).

Hi ha dos aspectes més pels quals s'han de distingir els salaris. El primer consisteix a determinar si es tracta d'ocupacions a mitja jornada o a jornada completa i el segon identifica si les ofertes provenen del sector públic o del privat. La taula següent sorgeix com a fruit d'encreuar aquestes dades:

	Nombre que ho assenyalen	Salari mitjà	Sou mínim	Sou màxim
Beques a temps complet	18	917	600	1.200
Beques a temps complet públiques	15	980	600	1.200
Beques a temps complet privades	3	603	600	610
Beques a temps parcial	42	525	150	1.028
Beques a temps parcial públiques	25	535	300	1.028
Beques a temps parcial privades	17	510	150	900
Contractes a temps complet	31	1.538	700	2.916
Contractes a temps complet públics	10	1.707	700	2.916
Contractes a temps complet privats	21	1.458	700	2.750
Contractes a temps parcial	1	700	700	700
Contractes a temps parcial públics	0	0	0	0

Contractes a temps parcial privats	1	700	700	700
------------------------------------	---	-----	-----	-----

Taula 2. Salaris oferts per relació contractual i jornada laboral, en euros

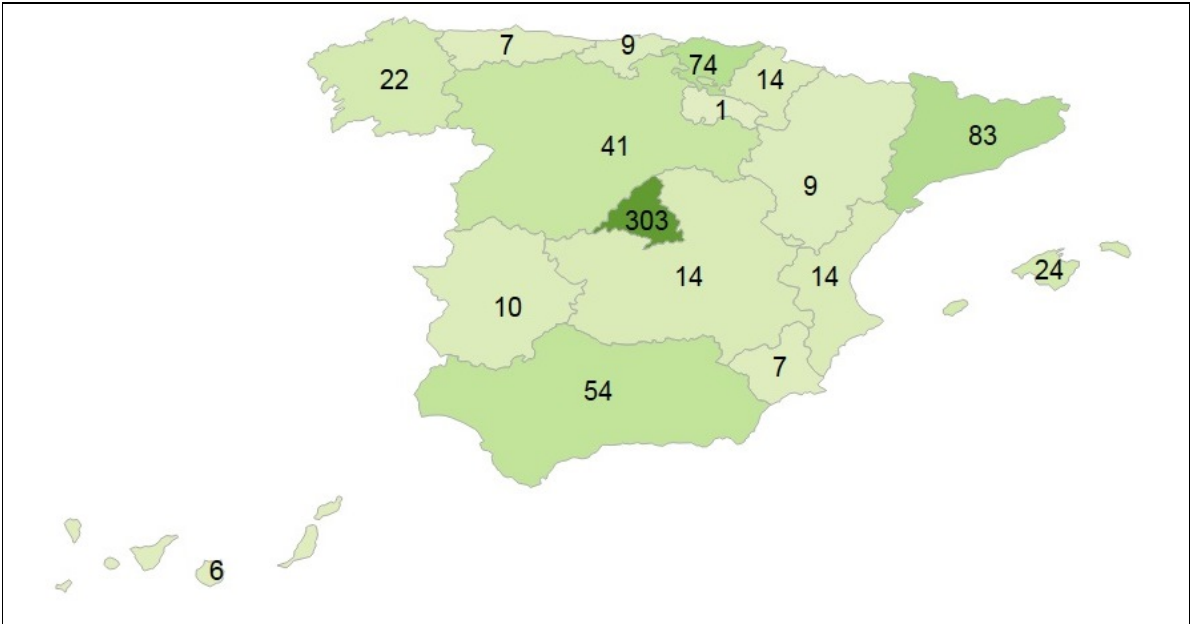
Crida l'atenció la gran dispersió existent en les quantitats ofertes. Així, per exemple, en el cas de les beques a temps parcial ens trobem amb una oferta que ofereix 150 euros, mentre que a l'extrem superior n'apareix una altra amb 1.028. El mateix passa amb els contractes, ja que en els de temps complet les quantitats ofertes van des dels 700 euros fins al quàdruple, 2.916 euros. Quant a la diferència de salaris entre el sector públic i el privat, els sous dels primers són superiors sobretot pel que fa a les beques. Aquí, en el cas dels contractes a temps complet, la diferència mitjana és de 249 euros, un 14,5 % més, i per al cas de les beques a temps complet, és de 373 euros, un 38 % més, percentatge bastant superior a l'anterior.

Hagués estat interessant poder comprovar si en aquests sis anys hi ha hagut variació en els salaris, però, ateses les escasses ofertes en què figurava aquesta dada, era molt arriscat establir mitjanes per anys. Per posar-ne un exemple, en l'últim any estudiat tan sols hi havia una oferta amb contracte en què figurava el sou ofert.

5.5 Distribució geogràfica de les ofertes

Aquesta dada sí que es recull en la majoria de les ofertes, concretament en un 96,5 %, (619 ofertes). Resulta lògic, ja que es tracta d'una característica fonamental per als possibles candidats a l'hora de decidir si opten o no a una oferta. També cal aclarir que si se sumés el nombre d'ofertes de cada comunitat autònoma apareixeria un nombre més gran que el d'ofertes totals, perquè hi ha ofertes les places de les quals tenen diverses destinacions.

Com succeïa en altres estudis del mercat de treball, la característica més remarcable és l'alta concentració geogràfica, sobretot a Madrid (42,4 % de les ofertes) i, en menor mesura, a Catalunya (11,6 %) i al País Basc (10,3 %) (Marquina-Arenas, 2009). Si se sumen les ofertes d'aquestes tres comunitats es mostra que aglutinen el 64,3 % del total. Es presenten a continuació les dades completes obtingudes tant en forma de gràfic com en forma de taula amb els percentatges:

Gràfic 5. Distribució geogràfica de les ofertes. Freqüències

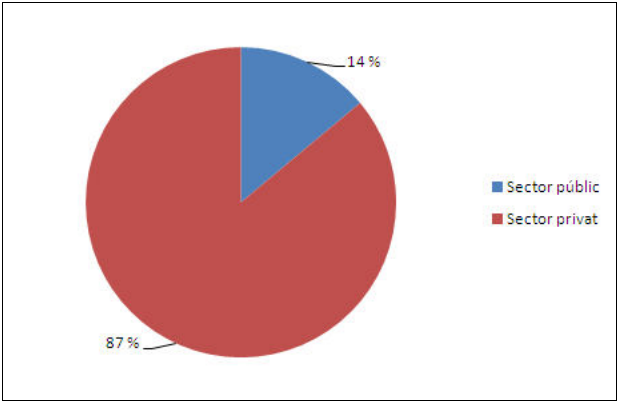
	Núm. d'ofertes	Percentatge
Andalusia	54	8 %
Aragó	9	1 %
Astúries	7	1 %
Balears	24	3 %

Canàries	6	1 %
Cantàbria	9	1 %
Castella-la Manxa	14	2 %
Castella i Lleó	41	6 %
Catalunya	83	12 %
Extremadura	10	1 %
Galícia	22	3 %
La Rioja	1	0,10 %
Madrid	303	42 %
Múrcia	7	1 %
Navarra	14	2 %
No assenyalat	22	3 %
País Basc	74	10 %
València	14	2 %
Total	714	100 %

Taula 3. Distribució geogràfica de les ofertes. Freqüències i percentatges

5.6 Sectors convocants

Una llista de distribució difon, sobretot, ofertes d'ocupació privades, ja que les convocatòries públiques tenen els canals propis, tal com es va indicar en el cas de les beques emparades en convenis educatius. Així es reflecteix en aquesta anàlisi d'ofertes aparegudes a la *IweTel*, en què el 86,5 % (555 ofertes) prové del sector privat enfront del 13,5 % (86 ofertes) que procedia del sector públic.

Gràfic 6. Sector de les ofertes. Percentatges

Dins del sector públic, podem veure que les administracions i organismes que han produït la major part de les ofertes han estat els organismes de recerca (un 39,5 %), seguits per les universitats (un 12,8 %) i per l'administració autonòmica (un altre 12,8 %). Les dades completes les podem veure en la taula següent:

	Núm. d'ofertes	Percentatge
Recerca	34	40 %
Administració local	13	15 %
Administració autonòmica	11	13 %

Universitats	11	13 %
Administració central	7	8 %
Museus	4	5 %
Fundacions	2	2 %
Formació	1	1 %
Organisme autònom	1	1 %
No assenyalat	2	2 %
Total	86	100 %

Taula 4. Activitats del sector públic. Freqüències i percentatges

Com ja es va esmentar en la metodologia, la majoria de les ofertes les fan empreses de serveis documentals. Aquesta característica aconsegueix tal magnitud que el seu percentatge arriba al 64 % de totes les ofertes privades (355 d'un total de 555). A més, es concentren a més en poques empreses. Per exemple, es destaca que l'empresa Baratz en convoca 226. Altres camps d'activitat que també destaquen, tot i que de mida molt menor, són les fundacions i les organitzacions no governamentals (36 ofertes, el 6,5 %), les empreses d'informàtica (35 ofertes, el 6,3 %), les de formació (35 ofertes, el 6,3 %), les consultories (30 ofertes, el 5,4 %) i les editorials (21 ofertes, el 3,7 %). Crida molt l'atenció el nombre escàs d'ofertes dels mitjans de comunicació, només 4 (el 0,7 %), que reflecteix la depressió que està vivint particularment aquest sector. Les dades completes són:

	Núm. d'ofertes	Percentatge
Empreses de serveis documentals	355	64 %
Fundacions i organitzacions no governamentals	36	7 %
Formació	35	6 %
Informàtica	35	6 %
Consultoria	30	5 %
Editorials	21	4 %
Empreses de serveis en general	10	2 %
Altres entitats privades	24	4 %
Sense determinar	9	2 %
Total	555	100 %

Taula 5. Activitats del sector privat. Freqüències i percentatges

En *altres entitats privades* s'han agrupat les que apareixien en menys de deu ofertes i que eren relatives al món del dret (4 ofertes), a mitjans de comunicació (4), a serveis d'informació (4), a recursos humans (3), a publicitat (2), a sanitat (2), a telecomunicacions (2), a indústria (1), a recerca (1) i a laboratoris farmacèutics (1).

5.7 Perfils professionals sol·licitats

La informació que apareix en les convocatòries d'ocupació analitzades presenta tres problemes. En primer lloc, no totes assenyalen el perfil professional requerit: tot i tractar-se d'una dada important, tan sols apareix en el 67 % de les ofertes (428 ofertes). En segon, encara que l'assenyalin, en moltes ocasions, ho fan amb denominacions molt genèriques; per exemple, personal tècnic (115 ofertes) o personal auxiliar (43 ofertes). I el tercer problema és que, en altres situacions, la denominació del lloc no es correspon amb el

que després assenyalen com a funcions; per exemple, apareix una sol·licitud per a documentalista, quan l'única funció que ha de fer és catalogar.

Així doncs, ha calgut normalitzar el camp canviant en algunes ocasions el perfil que les empreses sol·licitaven d'acord amb les funcions i els requisits que es demanen en cada oferta. Amb tot, hi ha hagut 46 ofertes en què ha estat impossible assignar un perfil determinat a causa de l'escassa informació que presentaven.

La importància de les empreses de serveis documentals com a convocants (55 % de les ofertes) es correspon amb els perfils sol·licitats i amb les funcions que després s'analitzaran. Així, que el perfil més demanat sigui el de catalogador i/o especialista en anàlisi documental (en 174 ofertes, el 27 % de les que presenten la dada del perfil) es justifica amb el fet que les empreses assenyalades opten sobretot a concursos en què l'activitat principal requerida és la catalogació. S'ha assignat el perfil d'especialista en anàlisi documental, quan la tasca principal era la d'indexació, classificació o elaboració de productes de llenguatges documentals.

Els altres perfils que s'han assenyalat de manera significativa han estat els tradicionals en la professió: bibliotecari (que engloba les categories de director, ajudant, auxiliar, especialitzat) en 126 ofertes (20 %); documentalista en 112 ofertes (17 %) i arxiver (que engloba ajudant, auxiliar o arxiver mateix) en 70 ofertes (11 %).

És estrany que no tinguin més presència els perfils vinculats al món digital però, com ja s'ha assenyalat, aquestes ofertes no només s'adrecen als professionals de la documentació per la qual cosa no se solen difondre en una llista tan específica com l'estudiada.

A continuació es presenten tots els perfils de les ofertes, primer de forma agrupada i després de forma completa:

	Freqüència	Percentatge
Catalogador i/o especialista en anàlisi documental	174	27 %
Bibliotecari (director, ajudant, auxiliar, especialitzat, etc.)	126	20 %
Documentalista	112	17 %
Arxiver (arxiver, ajudant i auxiliar)	70	11 %
Investigador	21	3 %
Nous perfils digitals	19	3 %
Professor	18	3 %
Especialista en digitalització	11	2 %
Introductor de dades	11	2 %
Consultor en gestió documental	6	1 %
Coordinador de projectes	6	1 %
Informàtic	6	1 %
Gestor del coneixement	3	0,5 %
Sense poder-se determinar	46	7 %
Altres	12	2 %
Total	641	100 %

Taula 6. Perfils professionals agrupats. Freqüències i percentatges

Perfil	Núm. d'ofertes
Catalogador	77

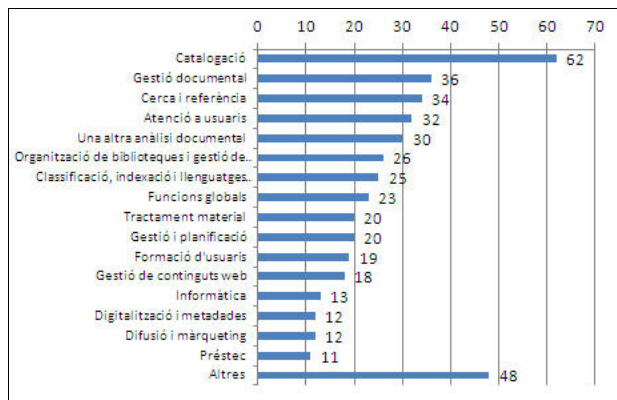
Documentalista	71
Auxiliar de biblioteques	53
Ajudant de biblioteques	49
Catalogador (fons antic)	39
Catalogador (art)	33
Ajudant d'arxius	31
Arxiver	28
Investigador	21
Especialista en anàlisi documental	18
Professor	18
Documentalista d'aplicacions informàtiques	15
Auxiliar d'arxius	11
Especialista en digitalització	11
Gestor de continguts web	11
Introducció de dades	11
Bibliotecari escolar	10
Documentalista (especialista en empresa)	7
Consultor en gestió documental	6
Coordinador de projectes	6
Documentalista (especialista en vigilància tecnològica)	6
Informàtic	6
Arquitecte de la informació	4
Catalogador (mapes)	4
Director de biblioteca	4
Documentalista jurídic	4
<i>Community manager</i>	3
Gestor del coneixement	3
Bibliotecari	2
Bibliotecari encarregat de la biblioteca virtual i de la preservació digital	2
Catalogador (música)	2

Director/Coordinador de biblioteques	2
Documentalista audiovisual	2
Documentalista clínic	2
Documentalista fotogràfic	2
Documentalista tècnic	2
Paleògraf	2
Restaurador	2
Auxiliar administratiu	1
Auxiliars d'arxiu i biblioteca	1
Bibliotecari especialista en dinamització sociocultural	1
Bibliotecari - Documentalista	1
Catalogador (continguts digitals)	1
Col·laborador comercial	1
Coordinador de formació	1
Documentalista (especialista en referència)	1
Encarregat d'arxiu digital i de preservació digital	1
Encarregat de repositori	1
Expert en SEO	1
Gerent	1
Responsable de vendes	1
Tècnic especialista en manteniment i operacions tècniques d'imatge i so	1
Tècnic de plataforma d'aprenentatge electrònic	1

Taula 7. Tots els perfils professionals. Freqüències

5.8 Funcions

Es torna a mostrar com d'incompletes són les ofertes quan s'analitzen les funcions que s'hi sol·liciten. Així, aquest aspecte només l'assenyala el 29,6 % (190 de les 641), de manera que les dades que presentem a continuació s'han de considerar amb certes reserves. Com és lògic en un lloc de treball ofert es poden desenvolupar diverses funcions, i per això s'han tractat totes les funcions indicades en les ofertes (441 funcions). Com era d'esperar, per als anteriors perfils identificats, les funcions més assenyalades són les que tenen a veure amb el procés tècnic, que suposa el 32 % del total de les mencions (tractament material: 5 %; catalogació: 14 %; classificació, indexació i llenguatges documentals: 6 %, i una altra anàlisi documental: 7 %). A més, amb més de deu convocatòries, ens trobem per ordre d'importància: gestió documental amb 36 ofertes (8 %), recerca i referència amb 34 (8 %), atenció a usuaris amb 32 (7 %), organització de biblioteques i gestió de col·leccions amb 26 (6 %), gestió i planificació amb 20 (5 %), formació d'usuaris amb 19 (4 %), gestió de continguts web amb 18 (4 %), informàtica amb 13 (3 %), difusió i màrqueting amb 12 (3 %), digitalització i metadades amb 12 (3 %) i préstec amb 11 (2 %). Totes aquestes dades es mostren a continuació en el gràfic corresponent:

Gràfic 7. Funcions de les ofertes. Freqüències

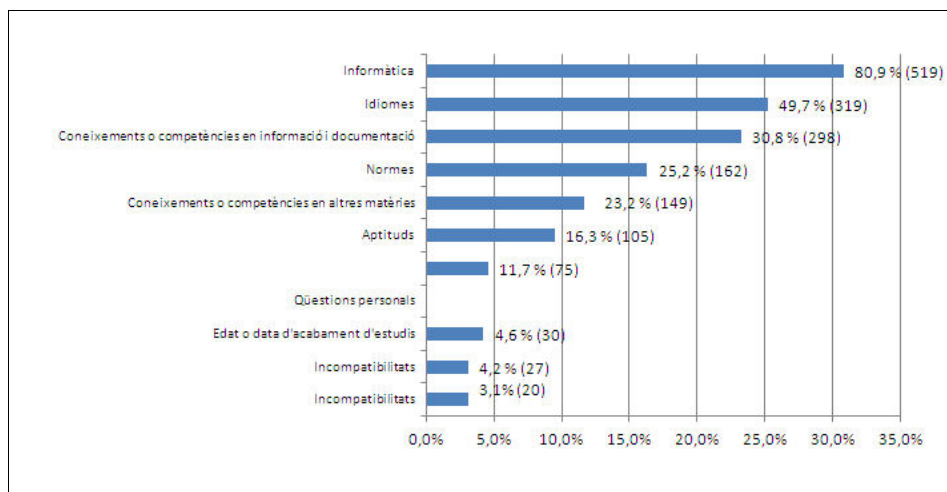
A l'hora de normalitzar les funcions s'indiquen diverses accions que s'han dut a terme: a *tractament material* s'han inclòs el teixellament, l'ordenació i la col·locació de fons, la introducció de dades, etc.; a *anàlisi documental*, l'alimentació de bases de dades, l'anàlisi de dades, els informes bibliomètrics, i a *extensió cultural*, activitats

d'animació a la lectura. A més, el desglossament de les funcions agrupades sota la categoria *altres* és el següent: edició electrònica (8), descripció i tasques arxivístiques (7), extensió cultural (6), recerca (5), docència (5), gestió del coneixement (3), gestió de les adquisicions (3), gestió del correu electrònic (2), transcripció paleogràfica (2), recollida de dades estadístiques (1) i tasques administratives (6).

5.9 Requisits sol·licitats

El percentatge de les ofertes que assenyalen algun tipus de requisit que han de complir els demandants de l'ocupació, com era d'esperar, és molt alt, el 96 %; només hi ha 24 ofertes que no n'indiquen cap. Els requisits que demanen les ofertes de treball analitzades s'han sistematitzat en les característiques següents: titulació, coneixements i/o competències en informació i documentació, coneixements i/o competències en altres temàtiques, aptituds, idiomes, informàtica, normes, experiència, incompatibilitats, qüestions personals i edat o data de fi d'estudis.

La titulació és l'aspecte que més es demana, 519 ofertes la requereixen. També amb certa importància ens trobem l'experiència (indicada en 319 ofertes), els coneixements d'informàtica (en 298 ofertes), els idiomes (en 162 ofertes), els coneixements o les competències en informació i documentació (en 149 ofertes), les normes (en 105 ofertes), els coneixements o competències en altres matèries (en 75 ofertes) i les aptituds (en 61 ofertes). Ho veiem a continuació de forma gràfica:

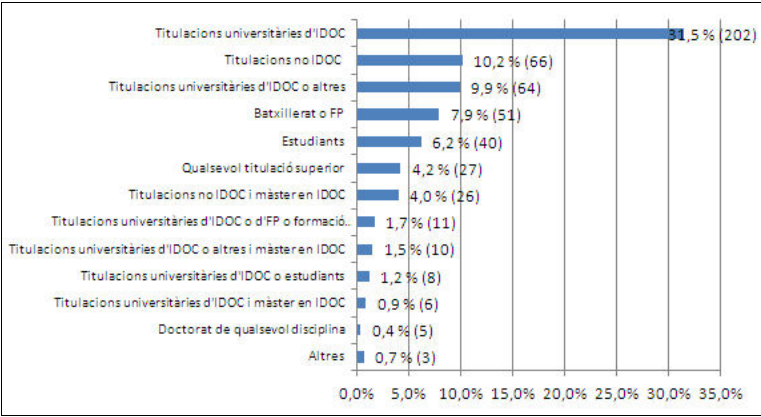
Gràfic 8. Requisits de les ofertes. Percentatges i freqüències

Cal aclarir que les *incompatibilitats* sobretot es donen en les beques i fan referència bàsicament al fet que no es pugui tenir més d'una beca. Les *qüestions personals* recullen majoritàriament aspectes com "tenir vehicle propi", "residir a la ciutat del lloc", etc. Finalment l'*edat* o la *data de fi d'estudis* són característiques demanades sobretot en algunes beques que requereixen persones acabades de titular.

A continuació s'analitzen els aspectes requerits que s'han treballat de forma específica per aconseguir dades més concretes d'interès per a la formació o per al sector en general: titulació, coneixements o competències en informació i documentació, coneixements o competències en altres matèries, aptituds, idiomes, informàtica i normes.

5.9.1 Titulació sol·licitada

En 202 ofertes (31 % de les 641) s'assenyalen expressament les diferents titulacions d'informació i documentació (diplomatura de Biblioteconomia i Documentació, llicenciatura de Documentació i grau d'Informació i Documentació). És també important ressaltar que en 66 ofertes es demanaven titulacions universitàries concretes però cap d'aquestes era d'Informació i Documentació (IDOC). Una altra opció també assenyalada bastant, en 64 ofertes, és que s'exigia titulació en Informació i Documentació o una altra titulació. També hi va haver 27 ofertes més que demanaven una titulació universitària però sense especificar quina. Tots els percentatges de resposta i les freqüències (entre parèntesis) es poden observar en el gràfic següent:

Gràfic 9.
Titulacions
requerides.
Percentatges
i freqüències

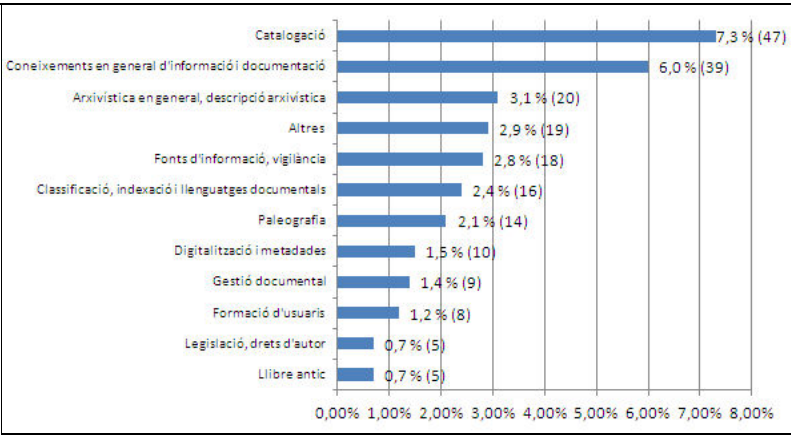
Cal indicar
també que
les cinc
ofertes
agrupades
en la
categoria
altres es
corresponen
amb quatre

en què es demanava el títol d'especialista en mitjans audiovisuals i una en documentació sanitària.

5.9.2 Coneixements i competències en informació i documentació

El primer que cal indicar és que aquests requisits, igual que el següent (coneixements i competències que no són d'informació i documentació), de vegades figuraven com a coneixements, en unes altres com a "formació en" i en d'altres com a competències o funcions. A més, com ja s'ha assenyalat, només en el 23 % de les ofertes (149 de 641) apareix aquesta informació.

Com era d'esperar pels perfils sol·licitats, la major part de les mencions a aquest tipus de coneixements i competències és referent a la catalogació (es demana en 47 ofertes, cosa que representa el 23 % d'aquest tipus de requeriments, i el 7,3 % del total de les ofertes). Cal distingir que s'han inclòs les ofertes que assenyalaven o bé catalogació (20 ofertes), o bé catalogació de fons antic (19 ofertes) o bé catalogació automatitzada (8 ofertes). Els coneixements en general sobre biblioteconomia i documentació figuraven en 39 ofertes (19 % de les mencions, 6 % de les ofertes totals).

Gràfic
10.

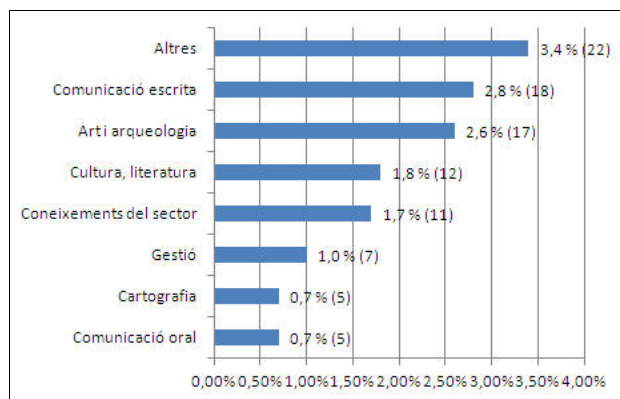
Coneixements i competències en informació i documentació. Percentatges i freqüències

A més s'ha d'indicar que en la categoria *altres* s'han agrupat les temàtiques que tenien menys de cinc ofertes: tractament material (4), edició electrònica (3), web 2.0 (3), difusió (2), serveis (2), arquitectura de la informació i usabilitat (2), gestió del coneixement (1), bibliometria (1) i gestió de col·leccions (1).

5.9.3 Coneixements i competències que no són d'informació i documentació

Només figuraven aquests requisits en 75 ofertes, és a dir, en el 12 %. La competència més requerida dins

d'aquesta categoria va ser la comunicació escrita (18 ofertes, que suposen el 19 % de les mencions i el 2,8 % de les ofertes totals). També han estat molt assenyalats els coneixements d'art i arqueologia (17 ofertes, 18 % de les mencions, i 2,6 % del total de les ofertes), la cultura i la literatura (12 ofertes, 12 % de les mencions i 1,8 % del total de les ofertes) i els coneixements del sector, és a dir, de l'àmbit específic en el qual es desenvolupa l'oferta (11 ofertes, 11 % del total de les mencions, 1,7 % del total de les ofertes).

Gràfic 11. Coneixements i competències que no són d'informació i documentació. Percentatges i freqüències

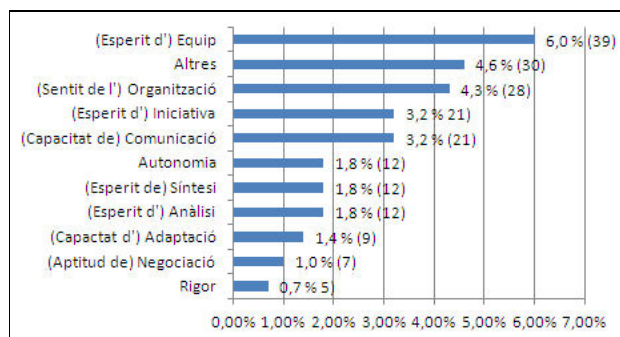
Cal assenyalar que, com en l'apartat anterior, s'han agrupat en la categoria *altres* les matèries que han aparegut en menys de cinc ofertes: formació i accions pedagògiques (4), maneig d'equipament audiovisual (4), comunicació interpersonal (4), música (3), museologia

(2), màrqueting web (1), coneixements d'actualitat (1), relacions institucionals (1), gestió cultural (1) i dret (1).

5.9.4 Aptituds

Les aptituds, tot i que cada vegada són més determinants per seleccionar personal, amb prou feines s'assenyalen en 61 ofertes, és a dir, el 9,5 %. Aquestes aptituds requerides s'han sistematitzat seguint el que assenyalava l'*Eurorreferencial en información y documentación* (ECIA, 2004), tot i que se n'han hagut d'incorporar algunes que no hi figuraven.

Amb diferència, l'aptitud més assenyalada ha estat l'esperit d'equip, en 39 ofertes, que suposa el 20 % de les mencions i el 6 % del total de les ofertes. Les altres aptituds les trobem en el gràfic següent:

Gràfic 12. Aptituds requerides. Percentatges i freqüències

A *altres aptituds* s'han agrupat les que apareixien en menys de cinc ofertes: (esperit de) decisió (4), dinamisme (3), disponibilitat (3), lideratge (3), (capacitat de) resolució (2), compromís (2), creativitat (2), perseverança (2), motivació

(2), ser proactiu (2), (sentit de la) responsabilitat (1), discreció (1), empatia (1), emprenedoria (1) i il·lusió (1).

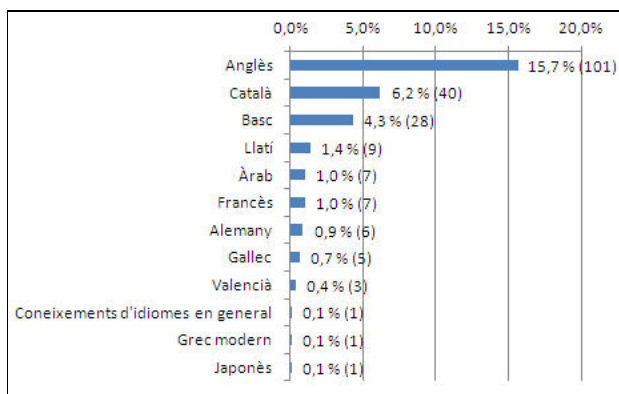
5.9.5 Idiomes

Els idiomes apareixen com a requisits en la quarta part (25,2 %) de les ofertes (en 162 de 641). L'anglès, amb diferència, és l'idioma més sol·licitat (en 101 ofertes, fet que suposa el 48 % del total de mencions a idiomes i el 16 % del total de les ofertes). Els idiomes d'algunes autonomies també tenen un cert pes, com ara el català o el basc, tal com es pot veure en la representació gràfica de les dades:

Gràfic 13. Idiomes requerits. Percentatges i freqüències

5.9.6 Informàtica

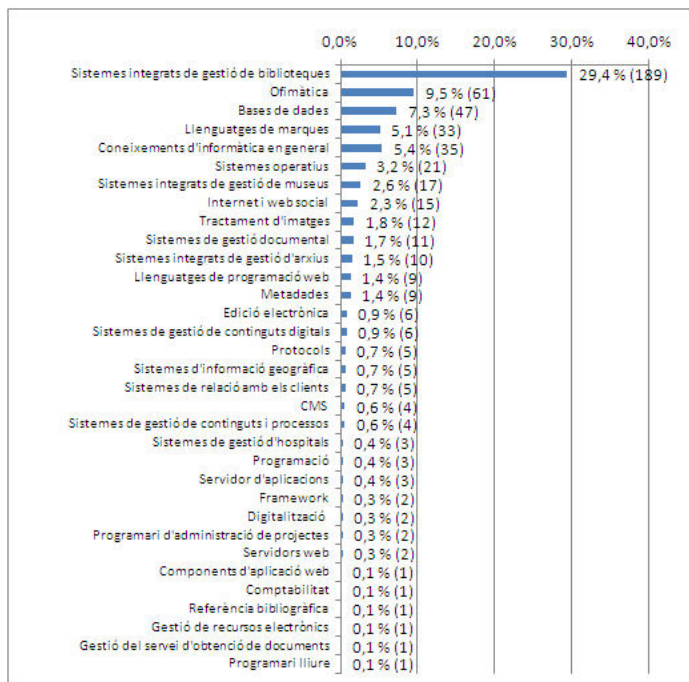
En 298 ofertes es requerien coneixements d'informàtica (46 %). Els programes que amb diferència se sol·liciten més són els sistemes integrats de gestió de biblioteques (en 189 ofertes, el 36 % de les mencions i el 29 % de les ofertes en el seu conjunt). La taula completa amb els requeriments agrupats per tipus de programa s'assenyala a continuació:

Gràfic 14. Informàtica requerida. Percentatges i freqüències

Per la seva importància, es recullen també els noms concrets del programari que apareixen en les ofertes. Entre parèntesis es mostra el nombre d'ofertes en què s'esmenten:

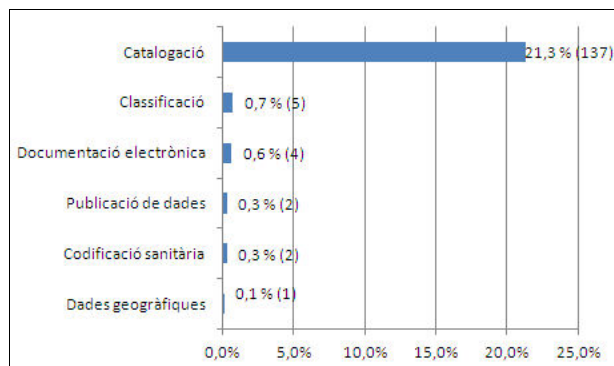
- Sistemes integrats de gestió de biblioteques (189): Absys (80), Absysnet (46), VTLS (12), Unicorn (13), Innopac Millenium (10), Sabini (5), Aleph (4), Koha (3) Biblio 3000 (2), Abies (1), Digibis (1), Techlib (1), sense determinar (11)
- Ofimàtica (61): sense determinar (41), Word (9), Excel (8), PowerPoint (1), Outlook (1), Lotus Notes (1)
- Bases de dades (47): sense determinar (26), Oracle (7), SQL (7), Access (6), MySQL (1)
- Llenguatges de marques (33): HTML (12), XML (11), CSS (4), XHTML (3), DHTML (2), XSL (1)
- Sistemes operatius (21): Windows (8),

Unix (6), Windows NT (3), Windows XP (1), Linux (2), Mac OS (1)

- Sistemes integrats de gestió de museus (17): Domus (17)
- Tractament d'imatges (12): Photoshop (10), sense determinar (2)
- Sistemes de gestió documental (11): BKM (6), Documentum (2), Invesdoc (1)
- Sistemes integrats de gestió d'arxius (10): Albalá (8), Archi-doc (1), Flora (1)
- Llenguatges de programació web (9): Java (2), PHP (2), J2EE (1), JavaScript (1), PERL (1), SML (1), Llenguatges de programació web en general (1)
- Metadades (9): Dublin Core (4), METS (2), PREMIS (2), altres metadades (ONIX, METS) (1)
- Edició electrònica (6): Adobe Acrobat (1), Adobe Suite (1), disseny web (2), Dreamweaver (1), Flash (1)
- Sistemes de gestió de continguts digitals (6): Dspace (3), Content_DM (1), Archiva (1), Sword (1)
- Protocols (5): OAI-PMH (3), SOAP (1), FTP (1)
- Sistemes d'informació geogràfica (5): ArcView (5)
- Sistemes de relació amb els clients (5): Amicus (4), sistemes CRM (1)
- CMS (4): Drupal (3), Joomla (1)
- Sistemes de gestió de continguts i processos (4): Filenet (4)
- Sistemes de gestió d'hospitals (3): HP-Doctor (2), HP-HIS (1)
- Programació (3): C# (1), Vb.NET Pro (1), VS2005/VS2008 (1)
- Servidor d'aplicacions (3): Winframe (3)
- Framework, estructura de programari (2): Asp.net (1), Net Framework 2.0 (1)
- Programari d'administració de projectes (2): MsProject (2)
- Servidors web (2): Apache (1), Tomcat (1)
- Components d'aplicació web (1): Webservices (1)
- Comptabilitat (1): Aries (1)
- Referència bibliogràfica (1): Reference Manager (1)
- Gestió de recursos electrònics (1): OneLog (1)
- Gestió del servei d'obtenció de documents (1): GTBib-Sod (1)

L'exigència de coneixement de normes apareix en menor mesura, concretament a 105 ofertes (16 %). Quan apareixen les més requerides són, sobretot, les normes de catalogació tant de biblioteques com d'arxius, tal com es mostra en el gràfic següent:

Gràfic 15. Normes requerides.
Freqüències

Com s'ha fet anteriorment, es recullen totes les normatives sol·licitades:

- Catalogació: EAC-CPF (1), EAD (1), format Catmarc (3), FRBR (1), ISAAR (CPF) (2), ISAD (G) (9), ISBD (16), ISBD (CM) (1), ISDF (1), ISDIAH (1), MARC o IBERMARC (99), RDA (2)

- Classificació: CDU (4), LC (1)
- Codificació sanitària: CIE-9 (2)
- Dades geogràfiques: ISO 19.115 (1)
- Documentació electrònica: ISO 15.489 (2) i ISO 30.300 (2)
- Publicació de dades: Linked Data (2)

6 Conclusions

Les característiques identificades al llarg de l'article sobre les ofertes d'ocupació analitzades no es poden extrapol·lar al conjunt del mercat de treball en informació i documentació, tal com ja s'ha assenyalat. Les ofertes d'ocupació que ens trobem a la llista *IweTel* provenen principalment del sector privat, i són empreses del nostre sector, de manera que en queden, doncs, fora o amb poca representació les ofertes d'ocupació pública o les que no són específiques per als nostres titulats i que es difonen per altres mitjans, com ara les relacionades amb els continguts digitals, el web 2.0 i Internet en general. Malgrat aquest caràcter parcial, l'estudi d'aquestes ofertes es fa necessari ja que la *IweTel* és en l'actualitat la via més important de comunicació en el nostre sector i moltes de les ofertes d'ocupació que hi apareixen només s'han distribuït en aquest canal.

Un altre dels comentaris generals de l'estudi té a veure amb la formulació d'aquestes ofertes, ja que en general són poc precises i incompletes i no identifiquen clarament els perfils que necessiten ni les condicions laborals que ofereixen.

Quant a les conclusions pròpiament dites, la primera que cal assenyalar és la incidència tan significativa que ha tingut la crisi econòmica en el mercat de treball en informació i documentació. Aquesta valoració es deriva immediatament de considerar com de les 190 ofertes aparegudes a la *IweTel* el 2008 s'ha passat a 35 ofertes el 2013, caiguda que ha estat progressiva any rere any.

L'ocupació que es dibuixa en les ofertes està caracteritzada per una certa precarietat: només 21 de les 641 ofertes (encara que només indiquen la dada de l'ocupació oferta 300 d'aquestes ofertes) ofereixen un contracte indefinit i 95 un període de treball d'un any o més de durada. No és tan negatiu el resultat del salari mitjà ja que per al cas dels contractes a temps complet és de 1.538 euros, encara que apareix una gran dispersió que va des dels 700 euros mensuals als 2.916 per a un mateix tipus de relació contractual a temps complet.

La concentració geogràfica dels llocs convocats és elevada, sobretot, a Madrid, amb el 42 % de les ofertes que assenyalen la destinació. També Catalunya i el País Basc són comunitats freqüents en les col·locacions analitzades.

Les empreses de serveis documentals són les entitats convocants que més han recorregut a la *IweTel* per distribuir les vacants (355 ofertes del total de 641, un 55 %). Uns altres sectors privats que ens trobem amb certa freqüència són les fundacions i organitzacions no governamentals, la informàtica, les institucions de formació i les editorials.

Els perfils i les funcions dels llocs de treball oferts tenen un caràcter de tècnic mitjà. Així, quant a perfils, el de catalogador és el més freqüent (174 ofertes, un 27 %). El segueixen, per volum, els perfils clàssics de bibliotecari, documentalista o arxiver. Pel que fa a funcions, la catalogació és demanada molt (en 62 ofertes, cal assenyalar que només el 30 % ho indiquen).

Quant als requisits que estableixen aquestes convocatòries de treball, els més freqüents són els referits a la titulació o l'experiència. La primera és normal ja que acredita una sèrie de coneixements i competències. La titulació d'informació i documentació, en qualsevol de les variants, la indica el 58 % d'aquestes ofertes. L'experiència és assenyalada en un 50 % de les ocasions. També, amb un percentatge d'aproximadament la meitat, el 46 %, requereix informàtica. No obstant això, en percentatges que ronden la quarta part, ens trobem les ofertes que expliciten qüestions tan importants com els propis coneixements o competències en informació i documentació o en idiomes.

Bibliografía

- Abadal, E.; Borrego, A.; Serra Pérez, R. (2012). "Mercado laboral de profesionales de la información: evolución de la oferta y de los perfiles ocupacionales". *BiD: textos universitaris de biblioteconomia i documentació*, núm. 29 (des.). <<http://bid.ub.edu/29/abadal1.htm> (<http://bid.ub.edu/29/abadal1.htm>) >. [Consulta: 13/01/2013].
- Alonso-Arévalo, J.; Vázquez Vázquez, M. (2000). "Características del comportamiento del mercado de trabajo en biblioteconomía, archivística y documentación. Bienio 98/99". *Anales de documentación*, n.º 3, p. 9–24. <<http://revistas.um.es/analesdoc/article/view/2531> (<http://revistas.um.es/analesdoc/article/view/2531>) >. [Consulta: 06/03/2013].
- ANECA (Agencia Nacional de Evaluación de la Calidad y Acreditación) (2005). *Libro Blanco en Información y Documentación*. Madrid: ANECA. <http://www.aneca.es/var/media/150424/libroblanco_jun05_documentacion.pdf (http://www.aneca.es/var/media/150424/libroblanco_jun05_documentacion.pdf) >. [Consulta: 13/01/2013].
- Artaza, C. H. (2011). "El mercado laboral de los titulados en Biblioteconomía y Documentación: análisis de las ofertas de empleo publicadas en IWETEL durante el periodo 2000–2007". *Biblios*, vol. 25, n.º 44. <<http://biblios.pitt.edu/ojs/index.php/biblios/article/view/13> (<http://biblios.pitt.edu/ojs/index.php/biblios/article/view/13>) >. [Consulta: 13/01/2013].
- Baiget, T. (2014). "En el 20 aniversario de IweTel". *Anuario ThinkEPI*, n.º 8 [en prensa].
- Ballesteros-Carrasco, B. (2013). "Usos socioeconómicos de las TIC relacionados con el empleo en Europa". *El profesional de la información*, vol. 22, no. 4 (jul.-ago.), p. 304–308.
- Chacón Jarén, S. (2013). El mercado de trabajo en información y documentación: análisis de las ofertas publicadas en Iwetel entre los años 2008 y 2012. Madrid: Universidad Carlos III [trabajo de fin de máster].
- Cox, A. M.; Corral, S. (2013). "Evolving academic library specialties". *Journal of the American Society for Information Science and Technology*, vol. 64, no. 8, p. 1.526–1.542. <<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/asi.22847/abstract> (<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/asi.22847/abstract>) >. [Consulta: 13/01/2013].
- Cruz Mundet, J. R.; Duplá del Moral, A. (1999). "Evolución del mercado de trabajo en los archivos públicos españoles 1990–1998". *Aldeezkaria* (dic.), p. 7–13.
- Detmering, R.; Sproles, C. (2012). "Forget the desk job: current roles and responsibilities in entry-level reference job advertisements". *College & research libraries*, vol. 73, no. 6, p. 543–555. <<http://crl.acrl.org/content/early/2011/10/28/crl-304.short> (<http://crl.acrl.org/content/early/2011/10/28/crl-304.short>) >. [Consulta: 13/01/2013].
- ECIA (European Council of Information Associations) (2004). *Eurorreferencial en información y documentación. Volumen 1: competencias y aptitudes de los profesionales europeos de información y documentación*. Madrid: SEDIC. <<http://www.certidoc.net/es1/euref1-espanol.pdf> (<http://www.certidoc.net/es1/euref1-espanol.pdf>) >. [Consulta: 13/01/2013].
- Galán Cruzado, F. (1999). "Nuevos profesionales en la administración: una visión de la oferta de empleo público para información y documentación". En: *2as Jornadas Andaluzas de Documentación: nuevos mercados, nuevos usuarios: Granada, 11–13 de noviembre de 1999*. Granada: Asociación Andaluza de Documentalistas, p. 119–137. <http://www.aadocumentalistas.org/informaciones/JADOC_99.PDF (http://www.aadocumentalistas.org/informaciones/JADOC_99.PDF) >. [Consulta: 13/01/2013].
- García-Marco, F. J. (2013). "Educación y aprendizaje de la información y la documentación: raíces, desafíos y líneas de acción". *El profesional de la información*, vol. 22, n.º 6, p. 489–504.
- Harper, R. (2013). "Knowledge management through the lens of library and information science: a study of job advertisements". *Library trends*, vol.61, no. 3, p. 703–734. <http://muse.jhu.edu/journals/library_trends/v061/61.3.harper.html (http://muse.jhu.edu/journals/library_trends/v061/61.3.harper.html) >. [Consulta: 13/01/2013].
- Marquina-Arenas, J. (2009). *Perspectivas profesionales de los diplomados y licenciados en Biblioteconomía y Documentación*. <http://eprints.rclis.org/13204/1/Perspectivas_profesionales_ByD.pdf (http://eprints.rclis.org/13204/1/Perspectivas_profesionales_ByD.pdf) >. [Consulta: 06/03/2013].
- Montes, E. (1995). "El mercado de trabajo de los documentalistas en España: análisis de una muestra de ofertas de empleo, 1984–1994". *Revista española de documentación científica*, vol. 18, n.º 2, p. 178–187. <<http://redc.revistas.csic.es/index.php/redc/article/viewArticle/655> (<http://redc.revistas.csic.es/index.php/redc/article/viewArticle/655>) >. [Consulta: 06/03/2013].
- Moreiro-González, J. A. (2014). "Aún en torno a la formación universitaria, el empleo y la recesión". *Anuario ThinkEPI*, n.º 8 [en prensa].
- Moreiro-González, J. A.; Vergueiro, W. d. C. S.; Sanchez-Cuadrado, S. (2012). "Analysis of the employment context of brazilian professional information / documentation from working on the web offers made by companies and institutions". *Informação & sociedade: estudos*, vol. 22, no. 1, p. 67–78. <<http://www.producao.usp.br/handle/BDPI/42124> (<http://www.producao.usp.br/handle/BDPI/42124>) >. [Consulta 14/04/2014].
- Nielsen, J. M. (2013). "The blended business librarian: Technology skills in academic business librarian job

advertisements". *Journal of business & finance librarianship*, vol. 18, no. 2, p. 119–128.
<<http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/08963568.2013.768849?journalCode=wbfl20#.UxiU6PmwZ5I> (<http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/08963568.2013.768849?journalCode=wbfl20#.UxiU6PmwZ5I>) >. [Consulta: 06/03/2013].

Okamoto, K.; Polger, M. A. (2012). "Off to market we go: A content analysis of marketing and promotion skills in academic librarian job ads". *Library & leadership and management*, vol. 26, no. 2.
<<http://journals.tdl.org/llm/index.php/llm/article/view/6286> (<http://journals.tdl.org/llm/index.php/llm/article/view/6286>) >. [Consulta: 06/03/2013].

Rebmann, K. R.; Molitor, S.; Rainey, B. (2012). "Distance learning skills and responsibilities: A content analysis of job announcements 1996–2010". *Journal of library & information services in distance learning*, vol. 6, no. 2, p. 100–116. <<http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/1533290X.2012.693904#.UxiVgPmwZ5I> (<http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/1533290X.2012.693904#.UxiVgPmwZ5I>) >. [Consulta: 06/03/2013].

Tejada-Artigas, C. (2004). "Estudios e investigaciones sobre el mercado de trabajo en Biblioteconomía y Documentación en España". En: Fernández Bajón, M. T.; López López, P.; López Yepes, J. (coord.). *Estudios de Biblioteconomía y Documentación. Homenaje a la profesora María Rosa Garrido Arilla*. Madrid: Escuela Universitaria de Biblioteconomía y Documentación UCM, p. 113–126.

— (2012). "Profesión y profesionales de la información en 2011". *Anuario ThinkEPI*, n.º 6, p. 35–39.

— (2013). "Profesión y profesionales de la información en 2012". *Anuario ThinkEPI*, n.º 7, p. 17–23.

Tejada-Artigas, C.; Moreiro-González, J. A. (2003). "Mercado de trabajo en Biblioteconomía y Documentación. Estudios sobre la inserción laboral de los titulados universitarios". *El profesional de la información*, vol. 12, n.º 1 (ene.-feb.), p. 4–9. <<http://www.elprofesionaldelainformacion.com/contenidos/2003/enero/1.pdf> (<http://www.elprofesionaldelainformacion.com/contenidos/2003/enero/1.pdf>) >. [Consulta: 06/03/2013].

Torabi, N. (2011). "A graduate degree in library or information science is required, but not sufficient, to enter the profession". *Evidence based library and information practice*, vol. 6, no. 1, p. 85–89. <<https://ejournals.library.ualberta.ca/index.php/EBLIP/article/view/9118>>. [Consulta: 06/03/2013].

Tzoc, E.; Millard, J. (2011). "Technical skills for new digital librarians". *Library hi tech news*, vol. 28, no. 8, p. 11–15. <<http://www.emeraldinsight.com/journals.htm?articleid=1958584> (<http://www.emeraldinsight.com/journals.htm?articleid=1958584>) >. [Consulta: 06/03/2013].

Wise, S.; Henninger, M.; Kennan, M. A. (2011). "Changing trends in LIS job advertisements". *Australian academic & research libraries*, vol. 42, no. 4, p. 268–295. <<http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/00048623.2011.10722241#.UxnFRvI5Nik> (<http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/00048623.2011.10722241#.UxnFRvI5Nik>) >. [Consulta: 06/03/2013].

Data de recepció: 21/01/2014. Data d'acceptació: 17/02/2014.

Versió En PDF

Citació recomanada

Tejada Artigas, Carlos; Chacón Jarén, Sandra; Moreiro González, José Antonio (2014). «Mercat de treball en informació i documentació i crisi econòmica a Espanya : una aproximació a partir de les ofertes publicades a la IweTel entre 2008 i 2013». *BiD: textos universitaris de biblioteconomia i documentació*, juny, núm. 32. <<http://bid.ub.edu/32/tejada1.htm>> [Consulta: 21-06-2014].

Entrada

Facultat de Biblioteconomia i Documentació (UB) (<http://www.ub.edu/biblio>)

Carrer Melcior de Palau 140, 08014-Barcelona

Graus (<http://www.ub.edu/biblio/futurs/>)

Màsters (<http://www.ub.edu/biblio/masters/masters.html>)

Doctorat (<http://www.ub.edu/biblio/doctorat-dinformacio-i-documentacio-.do>)
[doctorat-dinformacio-i-documentacio-en-la-societat-del-coneixement.html](http://www.ub.edu/biblio/doctorat-dinformacio-i-documentacio-en-la-societat-del-coneixement.html))

Altres estudis (<http://www.ub.edu/biblio/cursos-de-formacio-continuada/altra-oferta-formativa.html>)

Recerca (<http://www.ub.edu/biblio/recerca/7.html>)

Estudis de Ciències de la Informació i de la Comunicació (UOC)

(http://www.uoc.edu/portal/ca/estudis_arees)

[ciencias_informacio_comunicacio/index.html](http://www.uoc.edu/portal/ca/ciencias_informacio_comunicacio/index.html))

Rambla del Poble Nou, 156, 08018-Barcelona
(publicacions@uoc.edu)

Oferta formativa (http://www.uoc.edu/portal/ca/estudis_arees)

[ciencias_informacio_comunicacio/docencia/oficials/index.html](http://www.uoc.edu/portal/ca/ciencias_informacio_comunicacio/docencia/oficials/index.html))

Coneix la UOC (<http://www.uoc.edu/portal/ca/universitat/index.html>)

Recerca i innovació

(<http://www.uoc.edu/portal/ca/recerca-innovacio/index.html>)

Viu la UOC (<http://www.uoc.edu/portal/ca/viu-la-uoc/index.html>)

Estudia a la UOC

(<http://estudis.uoc.edu/>)